

Double. Q. 249. (It.)

1. wents ho: ndar ma du. v. s. y. 2. tar xi: n. to
han. to ban
2. man. hamars: t hats blo: ma gu. natma: ko
3. nu: 2 spens zo met mi. 2 mita masinor
4. gra: vo exa zu. 2. of. exa stray. we. 2. k
5. optat sep kro: ga zo ba smalt bru. 2
6. da ra. mi. 2 kor. of. dar sru. wir. 2 kor.
hadano spletar egans venor
7. dar sepas legas zan lepan a: f
8. endat fobrik es neks to xi: 2. of. to xi: 2. n
9. kom hi: ma ki. n. t
10. pa' trü. of. mistar. of. ma' s'p. - s'p. dos
fe. 2. gla: zar be. 2. r // m. pe. 2. k (4l. = m
ruki: (2 rokkei = 1 l.) - a pensä bir: 2 (1/4 l.) //
11. bren os tve. 2. kilo xi: 2. ki. 2. s
12. zo han. t ondor hndor vo: 2. f dri. letar
wi: n ut xadko. 2. ho
13. a dra. 2. do max midans stek // m. pray
(een ditke stang) //
14. ix han zo kne. 2. ga xi: 2. n
15. zo ma: ko do karna' val nami. 2. hi: 2
// vasten v. 2. vant //
16. ix be vru. 2. dat ax ne. 2. t mit hpn be n
m. 2. t xogano
17. ix ha. 2. t ne. 2. t xomakt. of. ne. 2. t xadu. 2. n.
wetsto
18. we. na. dat xadu. 2. n. of. xadu. 2. n. - de.
do. kp. mt
19. spen. - spens gawp. p. of. spens gawp. p.
dar b. n. 2. t. of. dar lu' lu
20. m. kalot. - m. npt. s. - ban. - ban. 2. t (juod).
varvi. 2. - wi: 2. - m. vulwi: 2. t (2. terachtige w.
lett. = vuilweide) - ma bendel (une prairie
encaissee) - ma sapaljon - m. ha: x. - m.
kwakf. kp. s. - m. pe. 2. pal
21. di. ki. 2. t. st. 2. t. haldan 2. xpvae. t. dasal. 2. m. d.
ane. kwama // da wels //
22. ox salda x per lens ge. 2. v. s
23. den lendar de: t al do. w. se par ka' pot.
ma: ko
24. ix halans ki: 2. qab. 2. t. wu. 2. da // mo
bet (een beet) //
25. ge. 2. f max twi. 2. t. br. 2. t. ste. 2. n
26. dat monym. 2. nt irs ne. 2. t mi. 2. da.
27. di. ma. n. 2. de. 2. lif. wi. na. baron. 2. n // mo
gru. 2. t. masip. - of. mo gru. 2. t. an. ke. 2. r //
28. dar dy. val es ne. 2. t egan hi: 2. mal. ble. 2. v. s
29. do ki. 2. n. 2. ut xan. su. 2. l. xpn. a. ga. me. 2. r. of
(minder) a. gm. 2. t. 2. gaw. 2. t. mita. su. 2. l. m. 2. t. s. t. a. r.
30. ix kane. 2. t ko: ma. 2. i. x. da. da. x. p. re. 2. t. ben
// v. 2. t. da. x. //
31. do kp. i. dra. 2. n. 2. ka. of. at. fi. 2. dra. 2. n. 2. kb. - gan
le. 2. z. me. 2. l
32. a kane. 2. t xu. 2. wi. 2. r. 2. ka. - a hat. wi. 2. gan
ko: s
33. xitar ste. 2. l. egans be. 2. som
34. ne. 2. - ma. ke. 2. galt. of. zo. ke. 2. gals. - na. mi. 2.
nu: 2
35. ki. 2. t. ix. handax. al. twi. 2. t. mo. 2. l. of. twi. 2. t.
ki. 2. r. 2. - ga. ro. 2. t. p. s
36. do. pe. 2. r. es. ne. 2. t. ri. 2. p. - do. xirt. n. v. g. 2. n. s
ku. 2. n. e.
37. zo. xpn. do. we. x. n. ga. v. 2. t. t.
38. zo. ha. 2. dam. 2. d. j. e. 2. t. a. ga. ho. 2. p. s. at. x. 2. t. t.
opta. ma: ko
39. a. hal. ma. le. 2. v. s. a. ni. 2. ks. ko: ma. of. a. xal. at
zo. le. 2. v. s. ne. 2. t. wi: 2. t. bren. 2. n // x. l. r. 2. g. 2. t. (n. v. g. 2. n. s) //
40. xat. a. h. 2. e. 2. l. t. xan. do. me. 2. t. k. ku. 2. t. t.
41. dar. ma. n. mota. v. ro. 2. u. h. 2. e. 2. l. s. p. - of. bi. 2. t. u. 2. t.
of. v. 2. r. d. e. dig. - of. de. 2. f. 2. n. d. e. r. r.
42. z. w. 2. e. 2. m. 2. an. engan. s. e. 2. l. d. - of. egan. 2. n. e. s. 'ko.
irs. x. v. 2. t. 2. r. 2. l. a. x.
43. a. mint. di. x. 2. e. t. of. a. ma. 2. kt. f. o. e. l. b. a. h. e. i.
p. m. d. a. t. a. s. t. e. 2. t. 2. r. 2. k. es

44. $v\lambda^?r$ mo:ts d α h α l α ft d α van h α .n α m
d α d α n α r h α l α f
45. h α l α p m α g α n α d α t b α d o α r t α h α :v α
46. h α s α p α r α n α o α p α t w α t α t α v α er t α w α d α -
o α : v α er t α w α d α
47. u α h α m α so α n- o α (z α l α d α n) u α h α m α y: r α r-
e α s α o α v α e d α h α v α r α k α
48. d α r g α r α d α n α : r k α : m α t d α b α : m g α r α f α l α
49. d α n d α r α f α t α d α v α : n α st α r t α
50. t α f α l α t v α er d α y α t α m α : s- v α er d α h α . m α : s-
o α t l α v α - d α v α i α s α r
51. b α : t α d α h α - h α k α k α r α it o α n α b α h- n α t s α t b α r α n α -
m α : s s α p α r α i α s- p α r α t m α : h α (g α n α e α d m α l α n)
52. d α v α r α h α : t h α : r h α : r l α t α m α : s α f α n α : s α
|| a. f α h α f α n α . (o α f g α e α m α d α n)||
53. h α n α b α h α t α m α l α : t α n α g α n s α . l α g α .
h α : s j α : r l α . n α k
54. i α h α k α n α m α : f α h α r α . n α n α l α f α s α : l α n α h α
w α : t α r- o α : a. g α w α : t α r- t α g α .
55. g α : l (g α e) o α : g α : s (g α i α e) r α n α r- o α : v α i α s α -
h α : t α m α n e α : t f α : l e α n d α s α t α r α . k
56. s α n α p α t h α . n α t α n α : t v α : l w α : t- o α :
s α n α p α t h α o α n α t α v α : l w α : t
57. d α v α . v α n s α p α s α : t n α v α d α r v α . v α n α
|| d α r v α . v α n α (d α o α v α n)||
58. e α n α m α j α t α e α t α n α h α t α v α er t α b α . b α
59. d α k α j α t α g α v α d α f α : - o α : g α v α d α h α : r- l α h α t
w α . t r α k α o α t p α i α t α e α g α n α s α t α t α s- o α : m α t α r
s α t α t α s
60. d α k α v α . m α d α r h α : a α s α : o α t α h α . r α m α s
61. d α r p α : t α r h α : t d α t o α h α l α v α n h α : r- o α :
d α t o α h α r α g α t- g α n α d α f α - o α : g α n α
f α : t α r- h α b- o α : h α h α n α : t v α r α g α t α t α h α
62. d α h α s m α h α s α n α e α n d α h α s m α h α
n α . h α s h α r α : t
63. d α z α w α l α b α r α g α . n α t s α n α k α : m α || h α o α t
(w α l h α o α t, w α l d α r α)||
64. g α : s α n α e α : t h α : r α t α h α y α
65. h α . n α t s α g α n- o α : i α . t α z α g α n- h α : s α
66. h α n α m α t α : r e α s k α p α t- h α i α r α h α p α n-
o α : s h α n α k f α : s
67. s α d α r α n α w α r α m α d α : h α w α e α s α t e α n t α r α n α
h α p α : t α n v α . v α t
68. d α t j α n α s α k α l α r α t b α r α v α r α s
69. d α . e α n b α . v α e α g α n k α n || b α s α t α n v α f α b α : g α ||
70. i α h α w α : l g α n h α : n α d α t α r f α k α t α : r
m α g α n α b α r α : f α b α r α : t
71. i α h α h α . p α n g α n h α r α t
72. i α h α k α n m α : t h α n α k α v α k α t α . o α m α g α .
73. n α . d α r' h α f α s α n α v α r α t p α : t e α n d α
n α y α k α : r
74. i α h α g α t f α : b α r v α n d α s v α : r d α n α : n-
o α : f α : b α r a α l v α n v α : r d α n α : n
75. d α r j α n v α n d α r h α . n α e α o α : h α s α l α d α : t
h α w α : t
76. w α : t α r g α n α r α . m α : k α r w α n α - o α n α
b α : h α - o α n α r α : n α b α : h α - o α : o α n α r α : n α b α : k-
o α : o α n α r α : n α b α : m (r α g α n b α o α g).
77. d α r α . h α . n α l α n d α . n α
78. i α h α l α : f g α : w α : t α r v α n α r
79. t α k α n s α w α : r d α . t α i α : t s α m h α : s α t α o α : p α
80. h α n u α . r α e α n h α n u α . r α l α : p α
81. h α : r m α t α s α e α s m α : d α h α . r α f α k α n α g α n α
b α : s α f b α r α . m α l α (1)- o α : b α r α m α l α (2) g α .
p α l α h α || e α n m α n α d α l (m α n α d)||
82. d α . s e α n s α p α r α . v α . t α u α t α l α : r
83. s b α r α l α d α h α : l- o α : s b α . l α d α s w α : n α
g α : k- o α : s b α . l α d α s w α : n α d α : l α || d α s t α r α . t α
(s α r α t)||
84. d α l α y α h α . t α n α i α r α k α a α n α d α s e α r α h α : l α d e α n
r α : g α d α m
85. h α p α n α m α . n α t w α : r d α r α h α n d α . v α .
86. d α : w α : h α l α e α p α t f α : f- o α : l α e α p α t k α . m α .
t α s d α . n α n o α m α w α : h α

88. i:χo:ldar klɪŋə ən drom-ɔf: ə drɔmkr
 89. dar be:ɣ es kɔ'pɛt χogəŋə vanən
 ku^asta:ftəstəkr
 90. xə li:ət-ɔf: xə lɪtɔ- wɔ:r kɪlt en go:ɪt
 91. egəŋə sɛ: mɛs ɔt ɔt bɪ:ɪtstə
 92. ənə sɪ:ɔtər mot χo:ɪt kɔnə vɪzɛ:ɔr
 93. χɔ:ɪ: g əns nɔ. mənə hɔ:ɪ: t
 94. i:χ wɛr: t nɛ:ɪ: t u:χ ɔ' mɔt χu:ɔ' n χɔ:ɪ: kɔ
 95. əŋə kɔwə kɛldəɔ es χo:ɪ: t fɔ:ɛ: r t bɛ:ɪ: r
 96. i:χ mɔ:ɪ: s ɔr: sɔ bɔ:ɪ: t drɛŋkə vɔɛr
 stɛ:ɪ. rɔkər tɔ wɪ:ɔ' dɔ-ɔf: tɔ wɪ:ɔ' r
 97. i:χ mɔtər ɔstət fɔ:ɪ: r egəŋə stɔ: l du:ɔ' nɔ-
 ɔf: egəŋə stɔ: l xɛtɔ
 98. mɔ bɔ:ɪ: r wɔ:ɪ: r mɔ:
 99. dɔ mɛ: t lɔkə bɔ:ɪ: r mɔkt ənə grɛ: tɔ tɔ: r
 100. dɪ bɔ: tɔr mɪ: lɔk es dɔnɛn χu: r-
 sɛkəm t rɔktɔr mɛ: t
 101. vɔ:ɔ' r kɔ. stɔ dɛ. pɔ:ɪ: t s χu: lɔ ɔr bɛn u: r
 102. dɔɔ nɪ: kɔ ɔ' pɔm tɔ xɔ: gɔ // 343 (correct) //
 103. ə kɔ: mɛ sɔ lɛ. vɔnɛtɔ sɔ.
 104. ən ɛt ə. lɔ kɔjɛt bɛrɔχ dɪ sɪjɔ vɔ: r
 105. dɪjɛtɔ dɔ. vɔ p. stɔ: tɔ // dɪtɔ (duwen) //
 106. ɛ bɔ: m kɔnɛtɔ stɔ: k fɔn dɔ bɔ:ɪ: k
 χɔ: vɔ: r
 107. du mɔx əns kɔ: mɔ kɪkɔ nɔ ɔr s fɔ: ɔ' tɔ
 // kɔ: rɔ (aanvaarden na controle) //
 108. kɔ es fɔn lɛ: vɔ kɔ: mɔ mɪ: t ən go:ɪ:
 pɔr tɔ mɔnɛ // ənə bɪl (beurs uit doof) //
 109. dɪ dɛ: r ə vɔ bɔ: kɔkɔ: t
 110. ən gɔt r v^u dɔ v r v^u mɔt kɛnɔ nɪ: kɔ
 111. i:χ hɔn hɪ: grɔ: s gɔzɪt mɛ t wɔ: r
 gɪp gɔ: ɔ' tɔ: m
 112. dɔɔ bɔy wɔɔ-ɔf: dɔɔ b r u wɔɔ- xɛ: t t wɔy: r
 n v r χ tɔ dɔ: r vɔɛtɔ b u w
 113. bɔkɔ- i:χ bɔk. du bɔk. hɪ:ɔ' bɛkɔ. bɛkɔ-
 vɔ:ɔ' r bɔkɔ- i:χ bɔ: k. du bɔ: k. hɪ:ɔ' bɔ: k-
 vɔ:ɔ' r bɔ: k- vɔɔ hɔn gɔbɔkɔ

114. bɛ:ɪ: nɔ- i:χ bɛ:ɪ: n- du:ɔ' bɪtɔ- hɪ:ɔ' bɪt-
 vɔ:ɔ' r bɛ:ɪ: nɔ- bɛ:ɪ: nɔ vɔɔ- i:χ b u: t- i:χ
 hɔ. gɔbɔ: nɔ- b u: tɔ xɪ ɔ: χ
 115. tɪ:ɪ ə klɪŋ mɛt ɪ:ɔ' fɪŋt
 116. dɔɔ kɛnt hɪ: ɛ:ɔ' r ɔ' pɔnə mɔ: r t kɪ: ɔ'
 117. ə kɔ: t χɔzɔ: t ɔ dɛŋ dɔ. mɪ: r: χ (O.V.T.)-ɔf:
 ə dɪ:ɔ' dɔ. mɪ: r: χ (O.V.T.)
 118. dɔ mɔ: t xɔ: t hɪ:ɔ' kɔ' rɪ: ɔ'
 119. ɔt kɔw vɔ:ɪ: f pɪ: rɪ: xɔɔ
 120. ɔndɔɔ dɪ ɛ: k lɪ: ɔ' vɔ: l ɪ:ɔ' kɔɔ
 121. t wɔ: tɔɔ gɛ: t k u: ɔ' kɔ- t k wɔg dɔl
 122. t k n ɔ' es n v r χ r ɔ: n- tɛs n ɔχ mɛr- kɔ: m
 gɔmɪt
 123. mɔjɔnɛ: s mɔ: kɔ xɔ mɪd mɔn ɪ: ɔ' r dɔ: ɪ: l
 124. dɔt bɔ: m kɔ xɔl ɔngɔmɪ:ɔ' kɔlɔχ tɔ.
 kɔnə wɔ: sɔ
 125. pɔst u: ɔ' r kɔ: t χo:ɪ: wɛ: n
 126. ɔr s ɔ: t h u: s es ɔ: f χɔbrɔnt
 127. dɔ mɛlɔk sɪrɔ: dɔɔ ut χɔn dɛ: m vɔndɔ
 kɔ: // ənə fɔŋɔn y: r (een fijne uier) - dɛ: m
 (: tepel) //
 128. dɔɔ kɔstɔɔ lɪχt (luidt)- ɔf: sɛlt - vɔɛr
 dɔ kɪy tɔɔ b r ɔŋk (kruisenprocessie)
 129. dɔ bɔ: m vɔndɔɔ kɔdɔ: wɔ: gɔl (met ladden)-
 ɔf: vɔn dɔ sɔlɔkɔ: r- ɔf: sɔrɔkɔ: r (gɔlbtɔn)-
 bɔ: gɔ dɔt ə vɔ: l gɔlɔ: nɔ kɔ: t // tɔg wɪ: ɔ't
 (gewicht)- dɔɔ lɔ: s (de last)- dɔ z u: ɔ' dɔ
 (zwaarte) //
 130. dɔ t wɛ: ɔ' pɪ: r y: s kɔw mɔn əgɔn h u: s ut
 131. xɔ hɔ. n t ɔm b lɔ. ən g r ɔ: n g ɔh v^u // z w a (r) t
 (zwart) //
 132. dɔ sɔ: s es χɛt ɔ' p n // ə ɪ: s f lɔ: w g ɔvɔlɔ
 (hij is flauw gevallen) //
 133. dɔɔ sɪ: ɔ' lɪ: ɔ't dɪk
 134. ɔtɛs əl bɔŋ lɛ: n dɔt ɔχ dɪ: χ n ɔχ ɔ: ɔ' n hɔ.
 135. nɪ: p. pɔ: r wɛt n u: ɔ' ən gɔ. nɔ nɪ: s
 stɔt

136. du. ²nd - i. 7. 7. tu. nat - du. ⁴ dē: xat - h. i. ²
 dē: dat - v. l. ²r dē. nat - d. i. ²r dodst. xi
 dē. nat - i. 7. 7. di. ²nat - du. di. ²nat - h. i. ² di. ²nat.
 v. l. ²r di. ²ndat - d. i. ²r di. ²ndat - xi
 di. ²ndat - di. ²ni. 7. 7. d. a. t. - di. ²nat mer.
 di. ²ndat xi. ²t mer
 137. dē: p. a. - d. o. p. s. k. l. e. t. - e. g. a. n. d. o. p. a. t. (In het
 „dopens“ of „doophuis“?)
 138. d. r. e. : s. a. - o. f. : d. r. e. : s. a. - h. i. ² d. r. e. : s. t. h. a. t. x. a. d. r. e. : s. a.

139. b. e. n. s. - i. 7. 7. b. e. n. - d. u. ² - b. e. n. s. - h. i. ² b. e. n. t. - v. l. ²r
 b. e. n. s. - d. i. ²r b. e. n. t. - xi. b. e. n. s. - b. e. n. t. - b. o. n.
 h. i. ² - i. 7. h. a. g. a. b. o. n. s.
 140. Lokale Landnamen: a. b. u. i. ²ndat - m.
 r. o. ^w - m. a. m. a. r. g. a.
 141. Lokale Waternamen: d. a. b. i. l. (Bel) -
 d. a. b. e. r. 'win (Berwinne).

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is o. b. o. l.

De inwoners heten a. e. b. o. l. s. a. r.

Een bijnaam kennen ze niet.

Aantal inwoners op 31-12-1947: 3085.

Caaltoestand. De voornaamste wijken zijn buiten het centrum: Sint-Jansraat, Fr. St. Jean-Sart) - d. s. k. l. u. i. s (De Kluis, Fr. La Clouse) - n. e. i. : r. d. b. o. l (Neeraubel) - g. v. r. x. o. m (Gorchem, Fr. Gorheze) - a. g. s. d. u. r. n. d. a. r (Doenraat, Fr. Donsart) - a. g. o. n. l. u. y. s. 'h. i. ² (Bushage) - h. e. l. s. t. r. a. p. a. g. a. n. t. v. u. ² s. o. m. - m. e. 's. i. t. a. r. t. (Weskertert) - h. a. g. s. t. a. r (Hagelstein) - a. g. o. n. s. l. e. x. b. o. m. - a. g. o. n. s. m. e. ² k. o. f (Merkhof) - b. i. r. k. v. a. - g. v. ² x. d. o. l (Godsdaal, Fr. Val-à-Vieu, abdy onder Charneux op grens van Aubel).

De St.-Jansraat (afzonderlijke parochie) is de volkstaal Waals evenals in de kleinere gehuchtjes of huizingroepen bij Messitert langs de zuidelijke grensrand van de gemeente. In deze grensstrook is de taalgrens moeilijk te trekken: vele groepjes hoeven zijn ofwel gemengd of veranderen van eigenaars (en van taal!). De Aubel-Centrum gaat het dialect als omgangstaal bij de jeugd en de jongere generaties meer en meer achteruit ten voordele van het Frans. Tot voor de oorlog 1914-18 (volkstelling 1910) was er officieel in de gemeente een meerderheid Nederlandstaligen. Met de telling 1910 sloeg de meerderheid om, in de volgende tellingen werd zelfs geen 10% Nederlandstaligen meer bereikt; vermoedelijk is dit te verklaren door het feit dat de meeste dialectsprekers de Nederlandse cultuurtaal niet kennen, daar deze taal reeds voor de eerste wereldoorlog op school niet aangeleerd werd. School en administratie zijn eentalig Frans, haast alle openbare ambten worden door niet-Aubelse Walen bekleed. Voor de eerste wereldoorlog was de kerk tweetalig; de sermoenen werden afwisselend in het Nederlands en in het Frans gehouden. Tegenwoordig is er nog slecht is een Nederlands sermooien in een of andere vroegmis. De Sint-Jansraat, dat om het einde van de 18de eeuw verwaaldt werd is de kerk en school eentalig Frans, in De Kluis was tot na de oorlog Duits eerst uitsluitend, daarna gedeeltelijk kerktaal, nu is alles Frans. In dit gehucht evenals in de andere meer noord- en westwaarts gelegen gehuchtjes is het dialect als omgangstaal beter bewaard: op dit gebied zijn de boeren conservatiever dan de handelaars en de burgerij. Het dialect van De Kluis verschilt van dat der overige Diets-dialectsprekende delen der gemeente: het sluit meer aan bij dat van Hendrikhopelle (bv. d. r. e. : s. i. p. l. v. d. a. r. t. a. x. - n. y. j. i. p. l. v. n. e. : g. s. voor „dertig“ en „negen“).

De bevolking van het Centrum bestaat voor een groot gedeelte uit handelaars, die der gehuchten houdt zich overwegend met veeteelt bezig. De werkklieden (1/4 der bevolking) zijn tewerkgesteld te Luitik, Wegeb, Herwe, Verwiers of in de plaatselijke nijverheid (een brouwerij en een s. i. r. o. o. p. f. a. b. r. i. e. k).

Zegskieden. 1. Darbay, Guillaume; 57 j.; hier geboren (centrum); herbergier, gemeenteraadslid; verbleef meest ter plaatse; V. van hier, M. van Kelmis; spreekt dialect in de omgang met dialectsprekers.

2. Vicqueray, Louis; 77 j.; hier geboren (centrum), gepensionneerd arbeider; verbleef steeds hier; V. en M. van hier; spreekt meest dialect.

3. Uager, L.; 80 j.; hier geboren (centrum); gepensionneerd arbeider; verbleef steeds te Aubel; V. van hier, M. van Kelmis; spreekt meest dialect.